

Strategisk plan

för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering 2023–2027

**RÄTTSVÄSENDETS
DIGITALISERING**

Strategisk plan för
samverkan inom
Rättsväsendets digitalisering
2023–2027

Dnr 0304/21 (Brottsförebyggande rådet)

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning.....	4
1.1 Utgångspunkter för den strategiska planen.....	4
1.2 Den strategiska planens struktur	5
2. En vision för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering.....	6
2.1 Visionens innebörd	6
3. Strategiska mål för samverkan	7
3.1 Mål: Ett digitalt och strukturerat flöde av information genom brottmålsprocessen	8
3.2 Mål: Kommunikationen med den enskilde är digital och samordnad där det är relevant	10
3.3 Mål: Rätt digitala förutsättningar för uppföljning och analys inom rättsväsendet	12
3.4 Mål: En effektiv och innovationsfrämjande samverkan	14
4. Kritiska framgångsfaktorer för att uppnå målen	16
4.1 Gemensamma prioriteringar och tydliga åtaganden	16
4.2 Löpande dialog med regeringen	16
4.3 Kommunicera nyttan med samverkan	17
4.4 Proaktiv juridisk ansats.....	17
4.5 Aktiv förvaltning	17
4.6 Informationssäkerhet och personlig integritet i fokus	18
4.7 Utvecklade strukturer och processer.....	18
Bilaga 1. Framtagandet av den strategiska planen.....	19

Sammanfattning

Den strategiska planen för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering har utarbetats av Rådet för Rättsväsendets digitalisering, som består av representanter för rättsväsendets myndigheter. Planen ger en tydlig ram och inriktning för arbetet med att bygga upp ett digitaliserat rättsväsende för effektivitet, rättssäkerhet och ökad samhällsnytta.

Denna plan avser perioden 2023–2027 och beskriver den *vision* och de prioriterade strategiska *mål* som de berörda myndigheterna kommit överens om för femårsperioden. Den tydliggör också de *kritiska framgångsfaktorer* som är en förutsättning för att nå målen.

De strategiska målen är en naturlig fortsättning på det arbete som redan bedrivits, samtidigt som de omfattar fler aspekter av rättsväsendets digitalisering än tidigare.

Det centrala syftet är att säkerställa rättsväsendets tillgång till *strukturerad digital information*, vilket lägger grunden för kortade handläggningstider, minskad risk för fel och snabbare tillgång till korrekt information. Detta möjliggör ett ökat fokus på kärnverksamhet och samhällsnytta.

Ett säkert, digitalt och strukturerat informationsflöde ger också förutsättningar att följa upp och analysera rättsväsendet, förbättra kommunikationen med den enskilde och dra nytta av potentialen i digitalisering och ny teknik.

De strategiska målen kommer att brytas ner och konkretiseras i årliga planer som möjliggör budget- och resursplanering för respektive myndighet, på både kort och lång sikt, samt löpande prioritering av insatser utifrån de övergripande strategiska målen. Genom en kombination av långsiktiga övergripande strategiska mål och kortsiktig konkret planering skapas en helhet som ger både tydlighet och flexibilitet i det fortsatta arbetet med rättsväsendets digitalisering.

1. Inledning

Förordningen (2019:1283) om rättsväsendets digitalisering trädde i kraft den 1 september 2020. I samband med detta inrättades också Rådet för Rättsväsendets digitalisering (benämns härinafter Rådet i dokumentet), och de däri ingående myndigheterna¹ fick i uppdrag att ta fram en gemensam strategisk plan för 2023 och framåt.

Rådet har under 2021 bedrivit ett intensivt arbete för att ta fram denna strategiska plan, som tydliggör myndigheternas gemensamma intentioner och ambitionsnivåer för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering, för perioden 2023–2027.²

1.1 Utgångspunkter för den strategiska planen

Strategisk plan för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering 2023–2027,³ ersätter det tidigare styrande dokumentet *Målbild 2012*.⁴ När den etappindelning som tidigare styr samverkan löper ut 2022 blir den strategiska planen det i huvudsak styrande dokumentet för samverkan under åren 2023–2027. Planen utgör då grunden för det gemensamma arbetet under perioden, tillsammans med förordningen om rättsväsendets digitalisering.

Den strategiska planen har en livslängd på fem år. En struktur för löpande översyn och eventuell uppdatering av planen ska också tas fram, för att möjliggöra revisioner för den händelse omvärlden förändras på ett sådant sätt att det väsentligt påverkar samverkan inom Rättsväsendets digitalisering.

Fokus i planen ligger på vad myndigheterna avser att utveckla tillsammans, inom ramen för samverkan. Huvuddelen av digitaliseringsarbetet bedrivs dock inom respektive myndighet, och omfattas alltså inte av planen.

Denna övergripande femårsplan kommer att konkretiseras mer i detalj genom årliga planer, så att det gemensamma arbetet tydligt kan knytas till myndigheternas budgetår och regleringsbrev. I samband med att dessa årliga planer tas fram, ska Rådet även göra en övergripande planering för nästkommande två år. Detta gör det möjligt att prioritera de insatser som bedöms skapa mest nytta för rättsväsendet som helhet vid den givna tidpunkten, samtidigt som det långsiktiga perspektivet

¹ I samverkan för Rättsväsendets digitalisering ingår Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Kriminalvården, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Rättsmedicinalverket, Skatteverket, Tullverket och Åklagarmyndigheten.

² För en fullständig beskrivning av de parametrar som varit utgångspunkten i arbetet med att ta fram den strategiska planen, se rapporten *Strategisk plan för arbetet med rättsväsendets digitalisering. Delredovisning (dnr 0304/21)*.

³ Fortsättningsvis omnämnd som *den strategiska planen*.

⁴ För en mer utförlig beskrivning av den historiska styrkontexten, se kapitel 3 (*Lärdomar från arbetet hittills och förväntningar framåt*) i delredovisningen av den strategiska planen (dnr 0304/21).

kan beaktas. Arbetet med att identifiera och prioritera insatser ska då utgå från de strategiska mål och delmål som slagits fast i den strategiska planen. De insatser som konkretiseras i de årliga planerna ska kopplas till myndigheternas årliga verksamhets- och budgetplanering, för att säkerställa att myndigheterna kan avsätta rätt resurser för insatserna.

Vid framtagandet av den strategiska planen har myndigheterna förhållit sig till att den ska vara möjlig att genomföra inom befintliga finansieringsramar. Därtill har övergripande styrdokument inom digitaliseringsområdet analyserats, och resultatet av analysen har i viss mån legat till grund för formuleringen av vision och mål.⁵ Den sammantagna bedömningen är att den strategiska planen ligger i linje med den styrning som dessa dokument syftar till. Utöver planen har de myndigheter som ingår i samverkan också myndighetsspecifika digitaliseringsstrategier, som i möjligaste mån ska synkroniseras med den strategiska planen, så att även dessa beaktar samverkansperspektivet.

1.2 Den strategiska planens struktur

Den strategiska planen utgörs huvudsakligen av tre beståndsdelar:

- Den **vision** som åskådliggör vad samverkan ska bidra till på längre sikt.
- **Fyra övergripande strategiska mål**, inom fyra olika områden, och kopplade till dessa övergripande mål finns prioriterade delmål. Strukturen tydliggör vilka områden som samverkan är avsedd att prioritera och vilken ambitionsnivå som ska gälla för dem, under de kommande fem åren.
- **Kritiska framgångsfaktorer**, det vill säga de faktorer som behöver säkerställas för att planen ska kunna genomföras.

Figur 2. Den strategiska planens struktur.

⁵ För en längre beskrivning av den nationella och internationella styrkontexten, se kapitel 4 (*Styrkontexten på nationell och europeisk nivå*) i delredovisningen av den strategiska planen (dnr 0304/21).

2. En vision för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering

Syftet med Rådets vision är att den ska visa på den långsiktiga målsättningen och riktningen för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering. Den är inte tidsatt, utan gäller så länge en ny vision inte antas. Visionen omfattar inte hela rättsväsendets digitalisering, utan gäller det som *samverkan* syftar till att uppnå.

Den vision som beslutats för samverkan inom Rättsväsendets digitalisering är följande:

Ett digitaliserat rättsväsende för effektivitet, rättssäkerhet och ökad samhällsnytta

2.1 Visionens innebörd

Genom ordvalet *ett* digitaliserat rättsväsende synliggörs myndigheternas samhörighet och vikten av att de samverkar för att säkerställa en sammanhållen rättskedja och ett rättsväsendegemensamt perspektiv på myndigheternas digitalisering.

Att det är fråga om ett *digitaliserat* rättsväsende syftar på att det inte enbart handlar om en omvandling av manuella processer till digitala, utan ett ständigt pågående och framåtsyftande förbättringsarbete där verksamheten utvecklas med stöd av digital teknik.

Visionen bygger på värdeorden *effektivitet*, *rättssäkerhet* och *ökad samhällsnytta*.

Effektivitet belyser det mervärde som ett digitaliserat informationsflöde och ökad samverkan mellan myndigheterna bidrar med, genom minskad administration och frigörande av resurser för verksamheten, liksom förbättrad kvalitet och service i utförandet av myndigheternas kärnverksamhet.

Rättssäkerhet betonar vikten av att inte bara genomförandet av digitaliseringen sköts på ett rättssäkert sätt, utan att även resultatet, själva det digitaliserade rättsväsendet, sedan bidrar till att upprätthålla och utveckla en rättsordning som ger individen skydd mot övergrepp från samhället eller från andra individer. Här ingår även att säkerställa att informations säkerhet och skyddet av den personliga integriteten upprätthålls inom samverkan.

Ökad samhällsnytta visar på det bredare perspektivet, där digitaliseringen inte har något egenvärde i sig, utan det är de förbättringar för samhälle och individ som digitaliseringen leder till som ska vara i fokus för myndigheternas arbete och gemensamma prioriteringar inom ramen för samverkan.

3. Strategiska mål för samverkan

För att tydliggöra hur myndigheterna ska arbeta för att uppnå visionen – och vilka insatser som bör prioriteras i de årliga planerna – har Rådet formulerat strategiska mål, med en tidshorisont på fem år, utifrån följande principer:

- Målen ska vara i linje med de ramar för verksamheten som satts upp i förordningen.
- Målen bör fokusera på den nytta som samverkan ska åstadkomma för verksamheten och målgrupperna – inte på aktiviteter eller det tekniska.
- Målen ska kunna vara vägledande i framtagandet av årliga planer och i prioriteringen av konkreta insatser.

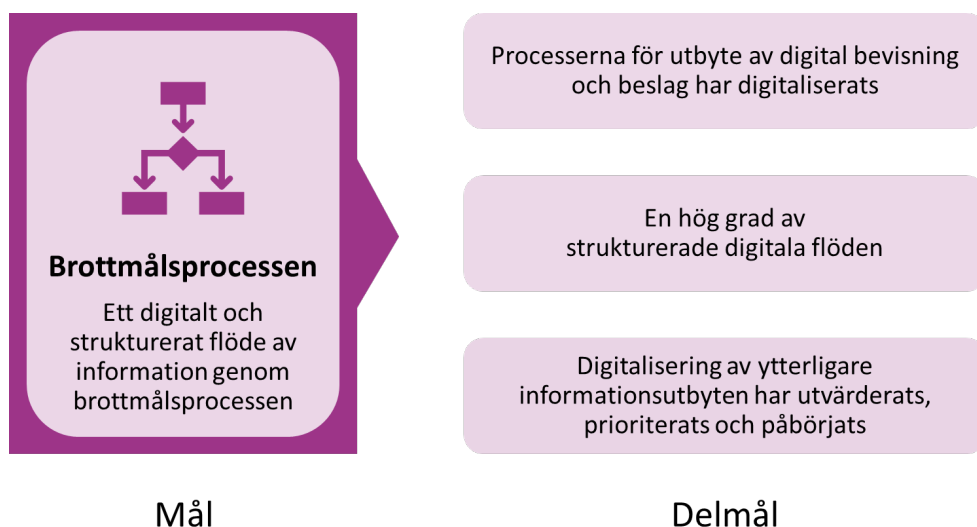
Målen är formulerade på två nivåer: *dels en övergripande nivå*, som fångar den strategiska förflyttning som samverkan ska åstadkomma under de kommande fem åren, *dels en underliggande nivå*, med delmål som konkret specificerar ett antal prioriterade strategiska milstolpar inom ramen för respektive övergripande mål. Det är i huvudsak delmålen som sedan är styrande för de årliga handlingsplanerna, men aktiviteter kan även komma att kopplas direkt till de övergripande målen, beroende på myndigheternas prioritering från år till år.

För perioden 2023–2027 har Rådet formulerat fyra övergripande strategiska mål, inom följande fyra prioriterade målområden: *brottmålsprocessen*, *den enskilde*, *uppföljning* och *samverkan*.

Figur 3. De fyra övergripande strategiska målen för samverkan på fem års sikt.

3.1 Mål: Ett digitalt och strukturerat flöde av information genom brottmålsprocessen

Figur 4. Mål och delmål inom området *brottmålsprocessen*.

Målformuleringen tar sin utgångspunkt i det som har varit det centrala syftet med samverkan sedan starten, nämligen att inom brottmålsprocessen skapa ett effektivt och säkert digitalt flöde av information mellan myndigheterna. Samverkan kommer att vidareutvecklas och expandera under de kommande fem åren, för att successivt åstadkomma en allt större andel strukturerade digitala flöden. Ett strukturerat digitalt flöde innebär förenklat att den information som utbyts flödar direkt mellan myndigheternas verksamhetssystem.

Det är huvudsakligen inom det här området som verksamhetsnytta hos myndigheterna kan uppnås. Ett effektivt informationsflöde mellan myndigheterna skapar även bättre möjligheter till uppföljning av rättsväsendet. På sikt skapar en mer strukturerad hantering av data också förutsättningar för användning av ny teknik.

3.1.1 Delmål: Processerna för utbyte av digital bevisning och beslag har digitaliserats

Delmålet omfattar att digitalisera processerna för överföring av digital bevisning (exempelvis stora ljud- och bildfiler) och beslagshantering. Detta innebär konkret att skapa säkra, strukturerade digitala informationsflöden mellan de berörda myndigheterna, så att informationen kan hanteras effektivt i myndigheternas verksamhetssystem utan den manuella hantering och bearbetning som krävs i

dagsläget. Arbetet kommer att utgå från de förstudier⁶ som har bedrivits inom området under de senaste åren.

3.1.2 Delmål: En hög grad av strukturerade digitala flöden

Detta delmål omfattar ett kontinuerligt arbete med att höja kvaliteten och effektiviteten i myndigheternas informationsutbyten. Det handlar bland annat om att vidareutveckla flöden som redan har digitaliserats men där informationen i nuläget flödar ostrukturerat – i huvudsak genom pdf-utbyten. Även andra ostrukturerade eller strukturerade utbyten kan vara aktuella att vidareutveckla för att nå förväntade effekter av digitaliseringen.

Under femårsperioden ska de flöden som bäst lämpar sig för vidareutveckling identifieras och prioriteras löpande, baserat på den grad av effektivisering och kvalitetshöjning som kan åstadkommas.

Vidare ska myndigheterna vid framtagande av nya digitala flöden redan från starten utveckla strukturerade flöden, där det är lämpligt.

3.1.3 Delmål: Digitalisering av ytterligare informationsutbyten har utvärderats, prioriterats och påbörjats

Delmålet tar sikte på vikten av att myndigheterna löpande identifierar sina behov och möjligheter i relation till fortsatt digitalisering av informationsutbyten inom brottmålsprocessen.

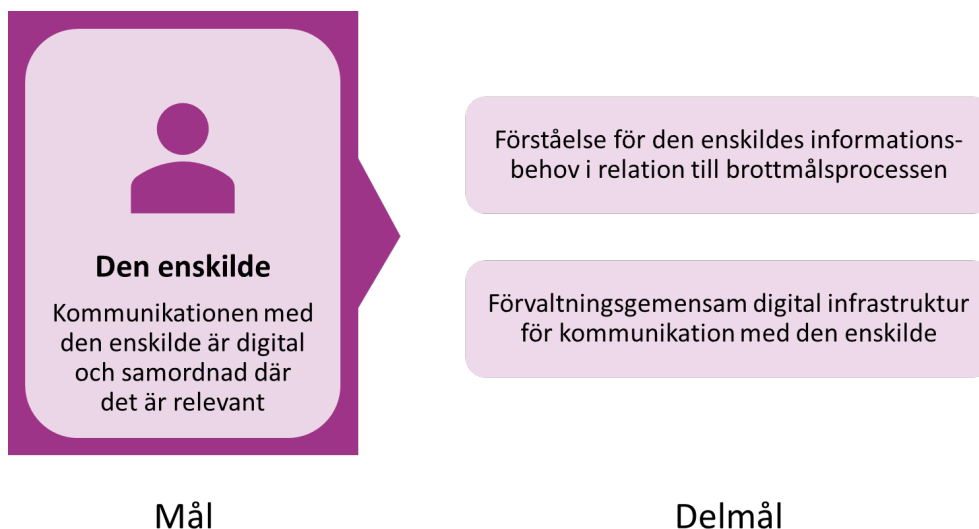
Först därefter kan de enskilda myndigheternas behov och möjligheter analyseras sammantaget och gemensamt, med en gemensam helhetsbild som resultat.

Detta möjliggör i sin tur en gemensam prioritering mellan de insatser som bör realiserats för att säkerställa att digitaliseringen skapar mesta möjliga nytta för rättsväsendet och samhället i stort.

Målsättningen under femårsperioden är att digitalisering av prioriterade behov och möjligheter ska ha påbörjats. Det är inte realistiskt att nya system eller informationsutbyten inom brottmålsprocessen kommer att kunna färdigställas och driftsättas under perioden, utöver de som har identifierats inom ramen för delmålet om digital bevisning och beslag, samt Domstolsverkets utveckling av system för digitalt brottmålsavgörande.

⁶ Förstudie digital bevisning och Förstudie tvångsmedel – del II.

3.2 Mål: Kommunikationen med den enskilde är digital och samordnad där det är relevant

Figur 5: Mål och delmål inom området *den enskilde*.

Samverkan har sedan starten haft som övergripande målsättning att skapa nytta för den enskilde som interagerar med rättsväsendet. Visserligen är ökad medborgarnytta en indirekt konsekvens av den förbättrade ärendehantering som följer av ett effektivare informationsflöde i brottmålsprocessen, men det har inte tidigare konkretiserats på vilket sätt den enskildes behov skulle kunna sättas mer i fokus inom ramen för en utökad samverkan mellan rättsväsendets myndigheter. Genom detta mål ska myndigheterna i Rådet samverka för att få en bättre förståelse för den enskildes behov av information och kommunikation, och utifrån den förståelsen utöka möjligheterna till digital kommunikation med enskilda i rättssystemet, och där det är relevant även samordna kommunikationen.

3.2.1 Delmål: Förståelse för den enskildes informationsbehov i relation till brottmålsprocessen

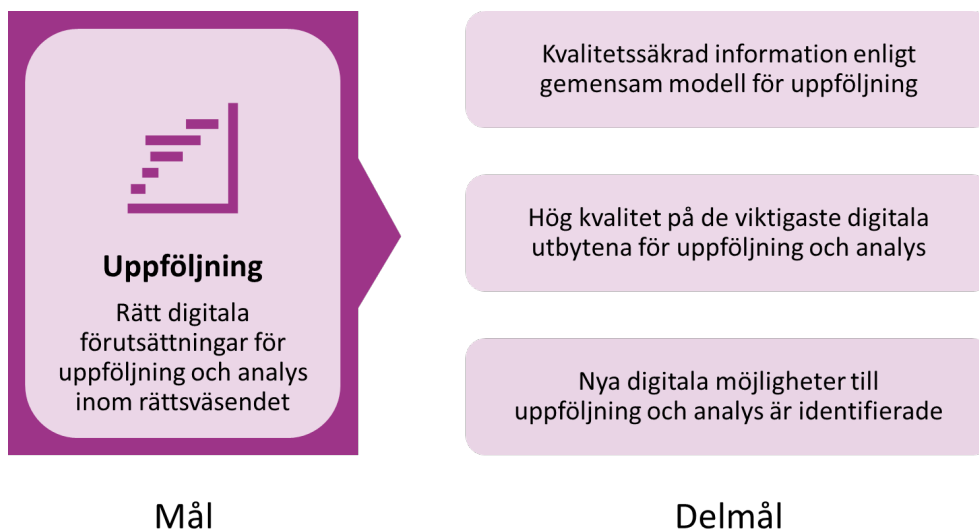
Myndigheterna i rättsväsendet behöver lägga resurser på att sätta sig in i de informations- och kommunikationsbehov som den enskilde har i förhållande till brottmålsprocessen, och bygga strukturer som skapar nytta för den enskilde. Myndigheterna behöver därför gemensamt kartlägga och analysera den enskildes olika möjliga kontakter i brottmålsprocessen. Detta sker genom att identifiera vilka informations- och kommunikationsbehov som uppstår under brottmålsprocessen, och hur dessa behov skulle kunna bemötas genom exempelvis digitala lösningar eller ökad samordning mellan myndigheterna.

3.2.2. Delmål: Förvaltningsgemensam digital infrastruktur för kommunikation med den enskilde

Delmålet syftar till att säkerställa att samtliga myndigheter använder relevanta delar av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen⁷ för att kommunicera med den enskilde. Detta innefattar i nuläget huvudsakligen byggblocket ”Digital post”, men kan på längre sikt innefatta ytterligare gemensamma byggblock. Delmålet innebär ett åtagande för respektive myndighet att dels implementera relevanta delar av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen, dels gemensamt samordna gränssnittet gentemot de nationella initiativ som pågår inom området.

⁷ För en mer detaljerad beskrivning av hur den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen påverkar den strategiska planen, se kapitel 4 (*Styrkontexten på nationell och europeisk nivå*) i delredovisningen av den strategiska planen (Dnr 0304/21).

3.3 Mål: Rätt digitala förutsättningar för uppföljning och analys inom rättsväsendet

Figur 6: Mål och delmål inom området *uppföljning*.

Fokus för målområdet kommer ligga på att skapa rätt digitala förutsättningar för att följa upp och analysera rättsväsendet. Med detta avses att inom samverkan sträva efter att utbyta information som är relevant för uppföljning på ett strukturerat sätt och med god kvalitet. Genom att informationen i rättskedjan digitaliseras, ökar möjligheterna till förbättrad statistik och uppföljning, både gällande brott och brottslighet och gällande den verksamhet som bedrivs av rättsväsendets myndigheter.

3.3.1 Delmål: Kvalitetssäkrad information enligt gemensam modell för uppföljning

Brottsförebyggande rådet (Brå) har fått i uppdrag att vidareutveckla modellen för uppföljning av rättsväsendets myndigheter (JU2018/04100). Enligt uppdraget ska Brå bland annat analysera och föreslå vilket ytterligare utvecklingsarbete som krävs för att införa modellen. Om myndigheten får i uppdrag att införa den, kommer det att påverka de informationsutbyten som sker inom ramen för samverkan. Således behövs ett utvecklingsarbete för att säkerställa att arkitektur och informationsöverföringar uppdateras i linje med den nya modellen.

3.3.2 Delmål: Hög kvalitet på de viktigaste digitala utbytena för uppföljning och analys

Rådet avser att vidareutveckla kvaliteten på de digitala utbyten som sker inom ramen för samverkan under femårsperioden. Detta innefattar att identifiera vilka som är de viktigaste digitala utbytena att följa upp och analysera, och att successivt

öka kvaliteten på informationen inom dessa. Detta kan rent konkret innebära såväl framtagande av samverkansgemensamma riktlinjer avseende strukturerade uppgifter, som ett myndighetsinternt kvalitetsarbete för att eliminera felkällor, eller ytterligare strukturering av informationen i utbytena.

3.3.3 Delmål: Nya digitala möjligheter till uppföljning och analys är identifierade

Rådet avser att identifiera nya digitala möjligheter till uppföljning och analys av rättsväsendet. Detta kan innefatta att öka tillgängligheten och användningen av statistik genom öppna data och API:er⁸ för tillgängliggörande av Brottsförebyggande rådets statistik eller användandet av relevanta nya tekniker för att på ett bättre sätt förstå rättsväsendet och dess arbetsätt och funktioner.

⁸ Förkortningen API står för *application programming interface*, d.v.s. gränssnittet mellan olika program/system.

3.4 Mål: En effektiv och innovationsfrämjande samverkan

Figur 7: Mål och delmål inom området *samverkan*.

I och med att förordningen om rättsväsendets digitalisering trädde i kraft gick samverkan in i en ny fas. Rådet avser att under perioden 2023–2027 arbeta för att fördjupa och utveckla samverkan i linje med denna förordning. Målet är således att vidareutveckla samverkans innehåll och strukturer för att stärka effektiviteten och innovationskraften.

Effektivitet uppnås i huvudsak genom att samordna processer inom områden där myndigheterna har likartade behov. En innovationsfrämjande samverkan skapas genom att gemensamt sträva efter utveckling och förnyelse, till exempel genom att bedriva aktiv omvärldsbevakning.

3.4.1 Delmål: Samverkan har utvidgats till områden utanför brottmålsprocessen där det är relevant

I förordningen öppnar regeringen upp för att bredda samverkan för Rättsväsendets digitalisering till områden utanför brottmålsprocessen. Rådet ser en stor potential i att på detta sätt fördjupa samverkan, men anser att detta behöver vara behovs- och efterfrågestyrt. Först och främst avser Rådet att analysera inom vilka områden en fördjupad samverkan skulle kunna vara relevant, för att därefter överväga en eventuell utvidgning. Det behöver inte nödvändigtvis omfatta alla myndigheter i samverkan, utan kan ske mellan de myndigheter som har ett särskilt behov eller intresse av en fördjupad samverkan.

3.4.2 Delmål: En strategi för hur samverkan och arkitektur ska förhålla sig till nationella och europeiska initiativ

Under den kommande femårsperioden kommer mycket att utvecklas, såväl på nationell nivå som på EU-nivå, och denna utveckling kommer samverkan att behöva förhålla sig till och i viss mån också anpassa sig till.

Som exempel kan nämnas regeringsuppdragen att etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte under ledning av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Här avser Rådet att skapa gränssnitt för löpande synkronisering med berörda myndigheter (i huvudsak DIGG), men också göra en fördjupad analys av hur implementeringen av den förvaltningsgemensamma digitala infrastrukturen kan komma att påverka samverkan och arkitekturen under perioden.

På motsvarande sätt pågår ett antal initiativ på EU-nivå, bland annat införandet av e-CODEX ⁹, som kan komma att påverka samverkan. Här behövs samordning, så att samverkan är uppdaterad och myndigheterna överens om vilken inverkan dessa initiativ kommer att få, både på de enskilda myndigheterna och på samverkan som helhet.

3.4.3 Delmål: Aktiv omvärldsbevakning och kunskapsdelning avseende innovation och ny teknik

I förordningen om rättsväsendets digitalisering specificeras att Rådet ”ska bidra till samverkan i gemensamma strategiska frågor om användande av ny teknik och innovationer”. Det behov som här identifierats är att säkerställa att omvärldsbevakning och omvärldsanalys sker inom området och att myndigheterna får ta del av denna på ett intressant och effektivt sätt.

Det finns även ett behov av att mellan myndigheterna dela relevant kunskap om innovationer och ny teknik. Exempelvis kan en myndighet ha gjort analyser eller utvecklat lösningar som kan vara av intresse för andra myndigheter. Målet för perioden är således att etablera ändamålsenliga strukturer för omvärldsbevakning och kunskapsdelning, samt att tillämpa dem.

⁹ Se bl.a. regeringsuppdraget om införande av digital kommunikation för rättsliga samarbeten inom EU, dnr Ju2021/02436.

4. Kritiska framgångsfaktorer för att uppnå målen

För att säkerställa att målen i den strategiska planen kan uppnås har sju kritiska framgångsfaktorer identifierats. Dessa faktorer behöver beaktas vid själva framtagandet av de årliga planerna, men även i genomförandet av de utvecklingsinsatser som prioriteras i de årliga planerna.

Figur 8: De kritiska framgångsfaktorerna.

4.1 Gemensamma prioriteringar och tydliga åtaganden

För att de mål som satts upp i den strategiska planen ska kunna uppnås, behöver de konkretiseras och detaljeras i årliga planer som myndigheterna ställer sig bakom och avsätter relevanta resurser till. Här är det centralt att de årliga planerna knyter an till myndigheternas budgetcykler, så att såväl finansiella medel som personella resurser kan avsättas till de aktuella projekten och uppdragen. Det innebär bland annat att de bemannas med rätt kompetens i rätt omfattning.

Det är även centralt att ett rättsväsendegemensamt perspektiv integreras i myndigheternas interna styrning, från strategisk nivå till taktisk och operativ nivå. Givet omfattningen på samverkan är det viktigt att åtaganden som görs i de årliga planerna också följs, eftersom det kan få stor inverkan på de andra myndigheterna om åtaganden försenas eller inte genomförs.

4.2 Löpande dialog med regeringen

För att säkerställa att samverkan är i linje med regeringens intentioner behövs särskilda forum för samverkan med Regeringskansliet, för att möjliggöra en löpande dialog om riktning och insatser inom samverkan. Detta behöver ske regelbundet under budgetåret, för att synliggöra såväl resultat som nytta.

I dessa samverkansforum bör också frågor om prioritering och styrning avhandlas. Detta för att Rådet ska kunna få regeringens vägledning i hur tillkommande

regeringsuppdrag ska prioriteras i förhållande till de insatser som prioriterats i den årliga planen.

4.3 Kommunicera nyttan med samverkan

Att skapa och vidmakthålla legitimitet för samverkan är avgörande för att långsiktigt uppnå visionen och målen för den. Fokus bör ligga på att tydliggöra och kommunicera nyttan av samverkan såväl för enskilda myndigheter som för rättsväsendet i stort. Det gäller både den nytta som redan uppnåtts i arbetet och den nytta det fortsatta arbetet kommer att ge. Det kan rent konkret ta sig uttryck i att kommunikation beaktas i respektive utvecklingsinsats såväl som i samverkan som helhet.

Att fler, både inom samverkan och utanför, får en förståelse för den nytta som samverkan åstadkommer och hur långt man har nått i rättsväsendets digitalisering, ger goda förutsättningar för att arbetet prioriteras av regeringen och de myndigheter som ingår i samverkan.

4.4 Proaktiv juridisk ansats

Vid digitalisering av rättsväsendet och överföring av information mellan myndigheter behöver juridiska aspekter vara i fokus. Detta innebär bland annat att tidigt analysera de juridiska aspekter som kan komma att bli aktuella. Detta är särskilt aktuellt för hanteringen av personuppgifter.

Vid genomförandet av den strategiska planen kommer en kritisk framgångsfaktor vara att ta en proaktiv ansats till juridiska frågeställningar. Detta handlar huvudsakligen om hur myndigheterna inom samverkan arbetar med detta område. I den mån juridiska hinder identifieras i utvecklingsinsatser bör fokus ligga på att hitta lösningar som tillgodoser verksamhetens behov, antingen genom anpassning inom ramen för befintlig lagstiftning eller genom att gentemot regeringen proaktivt och samordnat driva frågor kring utveckling och modernisering av hinderande lagstiftning.

4.5 Aktiv förvaltning

Samverkan inom rättsväsendets digitalisering har en lång historia. Under dess existens har den genererat ett stort antal gemensamma beslut, av såväl processmässig som teknisk karaktär. Under femårsperioden för denna strategiska plan kommer också nya gemensamma komponenter i samverkan att utvecklas.

En förutsättning för ett aktivt utvecklingsarbete är att det också finns en aktiv förvaltning, vilket innefattar att det säkerställs att allt som förvaltas är relevant, aktuellt och allmänt accepterat.

4.6 Informationssäkerhet och personlig integritet i fokus

En grundläggande förutsättning för den enskildes förtroende för rättsväsendet och en rättssäker hantering är att den information som överförs inom myndigheternas samverkan behandlas på ett säkert sätt utifrån gällande föreskrifter och riktlinjer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Det innebär att informationssäkerheten och skyddet för den personliga integriteten måste upprätthållas och värnas i alla relevanta delar av samverkan. Frågorna måste integreras på ett tidigt stadium i alla utvecklingsinsatser och utgöra en integrerad del i verksamheten.

4.7 Utvecklade strukturer och processer

Vid genomförandet av den strategiska planen bör strukturer och processer inom samverkan ses över och uppdateras för att den strategiska planen ska kunna realiseras på ett effektivt sätt.

Denna översyn innebär rent konkret att utveckla en ny struktur för framtagandet av årliga planer med utgångspunkt i den strategiska planen. Vidare bör strukturerna för genomförande och koordinering av utvecklingsinsatser vidareutvecklas. Strukturerna behöver vara lättarbetade och agila och möjliggöra en transparent kommunikation mellan myndigheterna.

Slutligen behöver strukturer och processer för uppföljning av insatserna tas fram och implementeras, i syfte att bidra till kontinuerligt lärande. Uppföljningen ska ske både på årlig basis och vid slutet av den strategiska planens livslängd.

Bilaga 1. Framtagandet av den strategiska planen

I framtagandet av planen har det varit av stor vikt att skapa delaktighet och ägarskap, eftersom den strategiska planen kommer att utgöra den huvudsakliga grunden för samverkan de närmaste åren, tillsammans med förordningen (2019:1283) om rättsväsendets digitalisering.

Planen utarbetades därför i de mötesforum som finns inom ramen för samverkan, det vill säga Rådet och RIF-gruppen¹⁰. För att hålla tempo i genomförandet etablerades två specifika grupperingar: en operativ styrgrupp med bemanning från delar av Rådet och en projektgrupp med bemanning från delar av RIF-gruppen.

Arbetet var upplagt i sex övergripande faser.

Figur 9. Genomförande.

Under fasen Lärdomar och förväntningar intervjuades samtliga myndigheter om deras respektive ingångsvärden och förväntningar på den nya strategiska planen och dess funktion, liksom deras tankar om lämplig ambitionsnivå för planen.¹¹

I faserna Styrkontext och Omvärld analyserades vilka faktorer som var viktiga för utformningen av den nya strategiska planen. Detta innefattade bland annat att kartlägga den styrkontext som planen ska verka inom samt relevanta omvärldstrender.¹²

I fasen Framtagande av strategisk plan bearbetades de ingångsvärden som kartlagts i tidigare faser, och dessa inkluderades i utvecklingen av planen. Arbetet genomfördes i workshopserier med projektgruppen och den operativa styrgruppen, samt i möten med Rådet och RIF-gruppen.

I den avslutande fasen togs en slutversion av den strategiska planen fram. Slutversionen skickades på remiss till samtliga myndigheter, innan den färdigställdes och överlämnades till Regeringskansliet, som en del av slutredovisningen av uppdraget, den 22 februari 2022.

¹⁰ Rättsväsendets Informationsförserjning (RIF)

¹¹ För en mer utförlig beskrivning av datainsamlingen, se kapitel 3 (*Lärdomar från arbetet hittills och förväntningar framåt*) i delredovisningen av den strategiska planen (dnr 0304/21).

¹² Den kartlagda styrkontexten beskrivs i kapitel 4 och omvärldsfaktorer beskrivs i kapitel 5 i delredovisningen av den strategiska planen (dnr 0304/21).